

ISZÁNTÚL

Politikai
napilap

ELŐFIZETÉSI ÁRA

Éves előfizetés	18 h.
6 hónapos előfizetés	10 h.
3 hónapos előfizetés	6 h.
1 hónapos előfizetés	2 h.
10 példány előfizetés	18 h.
5 példány előfizetés	10 h.
1 példány előfizetés	2 h.

Megjelenik minden nap, kivétel az ünnepi napok kivételével.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Nagyváradi, Szilágyi Dezső u. 8.
A szerkesztőség kizárólag a közérdekre vagy megőrzésére vállalja a felelősséget.
Előfizetők és hirdetőik a kiadó hivatalában intézkedjenek.

LXIII. évfolyam 169. szám.

Nagyváradi

Szerda, 1917 július 25.

Bevonultunk Tarnopolba.

Az orosz hadsereg katasztrófája.

Budapest, július 24. (Saját tudósítónktól.) A Reuter ügynökség jelenti: Német csapatok elfoglalták Tarnopot.

A mai orosz jelentés közli: Az ellenség frontunk áttörésének következményeképp folytatta offenzíváját Tarnopol irányában. Csapatok nélkül, hogy a szükséges ellenállást tanúsítsanak, miközben még parancsnokaik parancsainak sem engedelmeskednek, továbbra is visszavonultak.

Bécsből táviratozzák: A szövetséges csapatok Tarnopotól keletre tovább előnyomultak és megszállták Podhajet.

Genfből jelentik: Az orosz vereség, mely a Bruszilov erejébe vetett reményeket szétfoszlatta, mély benyomást tett Párisban Rousset ezredes ezt írja:

— Sajnos ugylátszik Michaelisnek igaza volt, mikor mikor megálapította, hogy a központi hatalmak erősek.

Bécsből táviratozzák: Az orosz délnyugati front és a 14. hadsereg végrehajtó bizottsága a hadügyminiszterhez, a kormányhoz és a munkástanácsokhoz táviratot intézett, amelyben kifejti, hogy a 19-én megindult német offenzíva rettenetes katasztrófa felé fejlődik, amely magától vonhatja a forradalmi Oroszország vesztét. A csapatok támadó kedve gyorsan kimerül. A legtöbb csapatot növekvő feloszlás állapotában van. Némely alakulatok elhagyják a lövészárkot, anélkül, hogy bevárnák az ellenséget. A front mögött kilométernyi oszlopokban hátrálnak a szökevények. Ma a főparancsnok kiadta a parancsot, hogy a menekülőkre lőjenek. Az országnak meg kell tudnia az igazságot.

Az orosz vereség hatása Olaszországban.

Budapest, július 24. (Saját tudósítónktól.) Milanoból jelentik: Az orosz hadsereg visszavonulása Olaszországban mély hatást keltett. A Corriere és a Secolo nem tiltakoznak s nem sépítik az orosz vereségeket, hanem az antantot hibáztatják, hogy nem részesítette Oroszországot megfelelő nagy segítségben.

Brodyt is kiürítették?

Budapest, július 24. (Saját tudósítónktól.) Berlinből jelentik, hogy az oroszok — ideérkezett hírek szerint — Brodyt is kiürítették. Az orosz bankok már elhagyták a várost.

Vilmos császár frontunkon.

Budapest, július 24. (Saját tudósítónktól.) A M. T. I. jelenti: A király folytatta útját a frontra. Podgoricében találkozott ő Felsőge Vilmos német császárral, aki frontukra utazott. A találkozó 15 percig tartott s a két uralkodó barátságosan üdvözölte egymást. A király vonaton Bécsbe utazott, Vilmos császár pedig folytatta útját frontukra. A császárt Czernin külügyminiszter kíséri.

Az orosz nép békét akar.

Kopenhágából jelentik: Az orosz frontkiküldöttek gyűlésén Korikenko orosz ambasádés kijelentette, hogy az orosz hadsereg állítólagos demokratizálása a katonák felelősségére szolgál. A hadseregben vigasztalanok az állapotok; nincs étel, nincs esély. Ennek az állapotnak okozója Kerenski, akinek kiáltványa elárulja az orosz nép sürgős véres vereség árán is elérendő békevágását.

Ukrán csapatok lázadása.

Budapest, július 24. (Saját tudósítónktól.) Stockholmból jelentik, hogy az orosz fronton harcoló ukrán csapatok fellázadtak. Az 52. és 66. ezredet elfogták tisztjeiket s az élelmiszert megsemmisítették.

Merénylet készül Kerenszki ellen

Zürichből jelentik: Az orosz közeledési miniszter körlevélben értesítette az orosz vezetést, hogy Kerenszki ellen merénylet készül, tegyék meg tehát a szükséges intézkedéseket.

Mit ígért Oroszország Franciának.

Budapest, július 24. (Saját tudósítónktól.) Berlini lapok leleplezik a francia kamara titkos ülésén történteket. E szerint Franciaország és Oroszország ez év tavaszán szerződést kötöttek a Franciaország Elzászt és Rejnvidéket és Szárlát kapta volna.

GLOBUS MŰINTÉZET

előbb Bihar-nyomda részvénytársaság

PAPIRNAGYKERESKEDÉS

AUGUSZTUS HO
1-ÉN NYILIK MEG.

TELEFON
49.

Nagyplac-tér.

Kugler ház.

Kő- és könyvnyomda, vonalzó-intézet, könyvkötészet és üzleti könyvgyár üzemét megkezdte.

Egyes szám ára 12 fillér.

Éjjel-nappal tombol a rettenetes harc.

Berlin, július 24. A nagyfőhadiszállás jelenti:

Nyugati harctér.

Rupprecht bajor trónörökös vezértábornagy hadserege. Flandriában a tüzérségi csata eddig el nem ért erővel éjjel nappal tovább tombol. A felderítő előretörések arcvonalunk ellen számosabbak. A Libassée csatorna és Lens között egyre tart az élénk tüzelés. A Hulluch mindkét oldalán az ellenség éjjeli felderítő vállalkozásai eredménytelenek voltak.

A német trónörökös hadcsoporthoz. A franciák a Chamain des Dameson ismét megtámadták a harcra készült XIII. ik hadosztályt, amely mint eddig, ezúttal sem vezetett egy tapodtat sem a támadásával szerzett állásokból. Abesfálaiakból és Lippeikből álló 155. ik gyalogezred az utolsó időben a franciák 21. támadását verte vissza. A Maas jobb partján július 23-án badeni ezredak részét bonyomultak az erősen eláncolt Courler erdőbe, az ellenségek súlyos veszteségeket okoztak és százhoz fogolylyal tértek vissza.

Kétszázötven kilométer szélességben nyomulunk előre.

Athaladtunk a Szerethen. A zsákmány nem tekinthető át.

Keleti harctér.

A keleti tenger és a Fekete-tenger közt húzódó egész keleti arcvonal sikeresedett harcok és a német és szövetséges legyverek nagy sikereinek színhelye.

Lipót bajor herceg vezértábornagy arcvonala. Először vezérezredes hadcsoporthoz. jánál az oroszok Jakobstad mellett egész este hirtelen támadtak. Miután reggel egy támadást széles arcvonalon megsemmisítő tüzünkkel már osrájában elfojtottunk, Düneburgtól nyugatra erős tüzérségi halás után hat hadosztályt mélyen tagolva ötször vezettek támadásra vonalaink ellen, amelyeket teljesen megfutamítottunk. Az ellenség kemény közelharcok után rettenetes veszteségekkel hátrálni kényszerült. Az oroszok délszlótt Krevónál is öt kilométer szélességben újabb rohamot intéztek, de visszavertük őket. Krevó felé ismét birtokunkban van. Az ellenség Smorgontól keletre összesen 8 hadosztályt vetett harcba. A halottak és a folyók után az arcvonalon esekust csaknem valamennyi csredét megállíthattuk. Csak roncsaik tértek vissza.

Böhm Ermolli vezérezredes hadcsoporthoz. Keletgaliciai hadműveletünk stratégiai hatása mindannyiszor arányos. A Szerethen az Erdős-Kárpátokig 250 kilométeres szélességben előrenyomulunk. Daidalmas hadtestek Tarnopoltól délre ki küzdötték a Szerethen való átkelését. Tarnobovlánál az oroszok kétszer támadták, de mindkét támadásukat visszavertük. Podhaice, Haleson és a Blatrica—Sólotriaska vonala áthaladtunk. A zsákmány eddig át nem tekinthető. Több hadosztály 3000—3000 fogoly jelent. Számos nehéz ágyú, köztük nagy

gyobb kaliberűek iv. élelmi, löszrel telt vasúti vonatok, páncélvonatok és motorok, sátrak, barakok és mindenféle hadieszköz eseti zsákmányul és az ellenség fejtett visszavonulásáról tanuskodik.

József főherceg vezérezredes harc vonala. Az északi szárny csatlakozott a Dayesztértől délre megkezdett mozdulathoz. Az egész arcvonal mentén erős az ellenség tevékenysége. A Blatrica mindkét oldalán és a Tölgyes szorosától délre visszavertük az oroszok előretöréseit. A Troius és a Putna közt a fokozott tüzelést széles szakaszokon az oroszok és a románok arra irányuló ki

sáreltel követők, hogy támsdással törjenek előre. Védőtüzelésük az ellenséget csaknem mindenütt árkaiban lekötve tartotta. Ahol kiemészkedtek, ott visszavertük. Ma reggel ott új harcok lobbantak fel.

Mackensen vezértábornagy hadcsoporthoz. A Putna és a Szereth mentén is jelentékeny erőre kapott a tüzérség. Orosz román rohamcsapatok több ízben támsdásra indultak, amely sárötűsükben összeomlott.

Macedóniai front.

Nem volt nagyobb harci esemény.

Ludendorff, első főszállásvezető.

Megtörtük az oroszok ellenállását.

Podhaice területén áthaladtunk. Nagy zsákmány sok fogoly.

Keleti harctér. Budapest, július 24. (Hivatalos.) Lipót bajor herceg vezértábornagy hadseregarcvonala. A Tarnopoltól nyugatra aratott győzelem megtörte az oroszok ellenállását a Szereth alsó folyása és a Tatár hágó között. Azok az orosz tömegek, melyeket ott előjük vetettek, ezen az eredményen mitsem változathattak. Magyar-osztrák hadosztályok közben áthaladtak Podhaice területén. A szövetségesek a Dayesztér mindkét oldalán is megkezdtek az ellenség sarkában az előnyomulást. Az események forgatagában még mindig lehetetlen a foglyok számát, a mindenféle fajta zsákmány tömegét megállapítani és mindazt elrendezni és biztonságba helyezni, amit az oroszok a harci zóna menekülésszerű kiürítése közben otthagyni kényszerülnek.

József főherceg vezérezredes arcvonala. Az orosz hadvezetőség említésre méltó szívóssággal tesz kísérleteket arra, hogy megvert keletgaliciai sereget a keleti arcvonal más frontszakaszain váltakozó terjedelmű vállalkozásokkal tehermentesítse. A Kárpátokban elsősorban részleges előretörésekkel akarták ezt a célt elérni. A hármas országhatáron, a Tölgyes területén, a Casinu és a Putna völgy között több ilyen előretörést visszavertünk. Az oroszok ma reggel a Putna völgyétől északra román zászlóaljakkal egyetemben ismét támadásba fogtak.

Mackensen vezértábornagy hadcsoporthoz. Az orosz-román támadások román területen már a tüzérség tüzeiben összeomlottak.

Orosz harctér. Budapest, július 24. (Hivatalos.) A Karszt fensikon és Vodicenél az ágyuk időnként nagyobb tevékenységet fejtenek ki.

Délkeleti harctér. Budapest, július 24. (Hivatalos.) A helyzet változatlan. A vezérkar főnöke.

A pétervári forradalom.

Budapest, július 24. (Saját tudósítónktól.) Pétervárról jelentik, hogy véres összeütközések történtek a nép és a katonaság között. A frontról hazatérő csapatokra és kozákokra rálőttek. A halottak száma nagy.

„Csapataink megfutamodnak . . .”

Budapest, július 24. (Saját tudósítónktól.) Stockholmból jelentik: Az orosz vezérkar jelenti: Csapataink az ellenség elől megfutamodnak s folytatják visszavonulásukat. Az ellenség megszállta Tarnopol külvárosát a 155. ik gyaloghadosztályunk állandó ellenállása s számbeli túlsúlya dacára. Csapatainkból hiányzik az ellenállás készsége, szakadatlanul vitatkoznak, teljesíték-e parancsnokaik rendeleteit és szívesen hallgatják a gaz bolsevikiek propagandáját. Babiát megszálló csapatainkat visszavontuk a Lomnica jobb partjára.

Francia közeledés monarchiánkhoz.

Budapest, július 24. (Saját tudósítónktól.) Az Idea Nazionale jelentése szerint a francia lapokba barátságos ábránlat érkezik: a magyar-osztrák monarchia iránt, nyilvánvalóan az a célzattal, hogy Olaszország igényeit megkértsék a monarchia javára.

Öt országon keresztül haza Magyarországra

Szökés a fogolytáborból alaguton. Orosz katonák közt hajón. Petrográd, Finnország. Defektívek közt. Az őserdőben. At a Torneán. Svéd parton. Hazafele. Itthon.

II

Szökés éjjel a alaguton.

Egy 11 méter hosszú alagutat ástunk 1916 novemberétől 1917 június 8-ig a fogolytábor alatt, az orosz őr drótkerítésén és a nagykerítésén túl, amely a fogolytáborot körülvetette.

Nyolcszáz éjjel egy órákor a szabályszerűen ástott, alátámasztott alaguton nyolcan, egy lépésnyire az orosz őr helyétől oldalt kibujtunk a ahol a nyílás volt, azt befedték egy előre elkészített deszkafüggővel s előre kivágtatott gyepetűt helyeztünk rá. Azt kérdezi én, hogy megy a szökésre való előkészület? Én már ismert megakadályozó voltam, ha valaki szökni akart megkértem egy harmadik által, hogy ne tessék szökni, mert akkor őket nagyon figyelik. Mihályt kétféle beszélgetésünk, mindjárt tudták a többiek, hogy a szökésről van szó. Üzeneteket kaptam közvetítőik által:

— Nem volna kedve megszökni?

Igy kerültünk össze nyolcan,

akik dolgoztunk, s végül kijutottunk a szabad levegőre, kimentünk az állomásra Tomsk a transzszibériai vasutól nyugatra végállomásra. Ide igyekezett hét társam. Mind nyolcán polgári ruhába öltöztünk. Hét társamat Tomsktól 80 kilométernyire Tajgánál elcsípték.

Hajón és vasuton.

En óvatos voltam s nem mentem velük. Három évig készítettem a szökésre, mert nem tudtam beleszokni, mint annyian mások, hogy katonai karrierem így fejeződik be s nem értékelhetem háborús tapasztalataimat hasám javára. Megtanultam tökéletesen oroszul, s mikor kiszöktem a fogolytáborból, elrejtöttem egy házába. Volt nálam egy egész oroszország területére szóló igazolvány. A házában még 4 menekült volt. Itt vártam be, míg a szökés okozta zaj lecsillapul. Aatán keresetlmentem Narinszki Kraljon, a gonosztevők, fegyverek telepése, akkor az oroszországi németek származásai helyén. Ezt a telepést azóta feloszlatták a kormány s Tomskba vitték a németeket. A Tom folyón az Obra, innen az Irtsze, erről a Tobolsk, Surára hajón Tyumen állomáig mentem. Az Irtsze beömléséig ez a terület lakatlan, s nagyobb, mint Németország területe. Ezen a 2200 verszinyi uton majdnem egyédtől utaztam, csak az Irtszenél szállított fel s hajóra csak szabadságon levő katonák s Tyumenig zsúfoltan ment a hajó. Nekem volt egy utáram egy német internált, Paul Kumrow kereskedő, intelligens ember, aki valamit szökött. Mindketten jól beszélünk oroszul s a katonákkal élénk tárgyaltunk.

A katonák harcikedve.

Tyumentől vasuton és pedig az oroszok által a japán háborúban épített felső vasuton

utaztunk tovább Ekaterinbe, innen Perm—Viatka—Vologdán keresztül Petrográdba. Utközben szóval tartottuk utáramainkat, mert a vonatok tömve voltak utasokkal, úgy mint itthon a mozgósítás idején. Asok az utasok, akik I. és II. osztályu jegyet váltottak, a III. osztályu kocsik folyócsin elidögáltak. Minden látszott a katonákon, csak az nem, hogy bármelyiknek is volna kedve harcolni. Mind azt mondta:

— Nem akarunk tovább harcolni, nem akarunk a frontra menni, menjenek a petrográdi urak!

Az orosz katonák általában kőszépen s ha is nem is szólított meg, ő kérdés föléd választ. Mi persze dícsértük az új kormányt, amely felszabadította a muzsokot. Látszó és tapasztalva az orosz katonák békeahajlandóságát, meglepődve olvastam Stokholmban Brussilov offenzívájáról, amelynek már akkor sem tulajdonítottam fontosságot, amelynek egyedüli célja lehetett, hogy a közvélemény figyelmét a békéről elterelje. Petrográdban meg tudtam, hogy

Finnországban

csak fényképs külön igazolvánnyal lehet utazni. Ezt, hogy, hogyan nem, most nem mondhatom el, megkapjuk. — Finnországi utunkban jó benyomást tettek ránk a fiúk. Ha egy finn parasztnak azt mondták, hogy „magyar vagyok”, rögtön tudta, hogy a magyar testvérszeméből való. A finn nagyon művelt nemzet s a magyar irodalom termékei minderről felismerhetők. Láttam Herceg, Mihásy, Jókai regényeit a kirakatokban. Svédországban négy finn diákkal utaztam, barátságosan beszélgettünk s a végén eszméltatásuk jelölül az egyik diák 25 magyar nótát énekelt el finn szöveggel.

Nyomunkban a defektívek.

A fényképes igazolvánnyal csak ment egy darabig az utasok, de ha nem sejtették is, kik vagyunk, de felismerhetik, hogy mi akik mint német internáltak utazunk, mit keresünk Finnország északi részén. Egyszer egy utlevélvizsgálónál megkérdezték tőlünk:

— Ugy-e, át akarnak jutni a határon?

Mikor aztán látjuk, hogy szorulunk s defektívek vannak nyomunkban, megváltottunk hányunkat. Az első utlevélvizsgálat Vyborgban baj nélkül folyt le, de mindig kíváncsiabbnak lettek az oroszok, akik Finnországot valóságoslag megszállották. Itt el kell osztanom azt a balhítet, ami sok intelligens embernél megdöbbenést váltott ki, hogy a háború alatt finn lövéseseredek harcoltak ellenünk, tehát azt hitték, hogy finnek harcolnak a magyarok ellen. Lásna, hogy egyiket kalandvágyó finn belépett az orosz seregbe, de ezredék nem voltak finnek, s a finn jelző csak annyit jelent, hogy az az ezred Finnországban van, de nem onnan egészítik ki.

Eredeti utáramunk Petrográd—Kuavalle volt. Itt más irányba tértünk s megváltottuk

jegyünket Laurillóig, közel a svéd határhoz azért, mert megtudtuk, hogy a Balti tengerhez közelebb városokban 15 kilométeren belül csak orosz vezérkari engedéllyel tartózkodhatunk, Laurilló pedig feljebb, északra fekszik. Társam, Paul Kumrow azt mondta, mikor kérdezték, hogy azért utazik oda, mert feleségével 1914 óta nem találkozott, mert felesége akkor, mikor Lodot kitértették az oroszok s Kumrowot elvitték Szibériába, odamenekült. Egyszer egy tiszt szállott be hozzánk, aki kikérdezett minket, hova és miért utazunk. Mikor Kumrow előadta neki ezt a mesét, így szólt:

— Én ismerem Laurillót, kis falu, csak négy házból áll s ott nem lakott az én felesége. Hamar újra tervet változtattunk s Kemibe váltottunk jegyet a vasuton. Oszes utasaink egy finn vasuti menetrend s a honfoglalás térkép, meg egy irányító volt. Ugy terveztük, hogy innen Torneo határlomáig utazunk. Rovaniemi-be, aztán Tervoláig váltottunk jegyet s beaszltunk a kupába. Pár perc múlva ugyanez a defektív, aki eddig követett, telepedett mellénk. Na gondoltuk ha eddig nem, de most megcsipnek hozzunk. A defektív Laurillóban hirtelen kiugrik a vonathól. Hál' az Istennek. A vonat elindul, a defektív ahol. Fellélegszünk. De egyszer sjtőcsapkodás, jön a defektív. A társam kinyitja, cigarettára gyújt, én utáram. Két és fél óra hosszat drukkoltunk, míg Tervolába értünk.

Ki a vonathól Szállodába akarunk menni s ha jön a defektív, előre elkészítünk a válaszal, (minden kérdésre mindig előre megbeszéljük a választ), hogy a tiszt mondta ne menjünk Laurillóba, mert nincs ott a Kumrow családja, tehát feljebb kerestük. Kétszáz méternyire mentünk az állomástól úgy hogy hátra se néstünk, mert féltünk, hogy utáram jön a defektív, aztán besurrantunk az ott kezdődő erdőbe, eldobtuk minden felesleges tárgyat, csak három napra való ennivalót tartottunk meg s bemertünk az erdőbe.

Bolyongás a mocsaras erdőben.

Az erdő óriási szálfából állott, amelyekből sok kidőlt a utunkba került. A talaj mocsaras volt, csak ott lehetett veszedelm nélkül járni, ahol sőd gyep volt. Ha elévesztettük, derékig süllyedtünk be az iszapba. Rengeteg szunyog volt az erdőben, a társam orca úgy feldagadt, mintha darazsak csípték volna össze. Hét napig bolyongtunk az erdőben, az első nap 18 órát meneteltünk, éjszaka kissé emelkedettebb dombokon haltunk meg, ahol nem nedvesedett át a ruhánk. Ott tüst gyújtottunk, gyufánk volt, s ettünk. Emberrel nem találkozottunk ebben a szörnyű erdőben, amelynek segítségével 60 kilométernyire levő délnyugati állomásra akartunk jutni, de szerencsénkre északra. III-Torneóban bukkantunk ki. Lábaik feldagadtak a rejtenezes uttól, a végén már éhezünk, olyan éhesek voltunk, hogy 7 liter tejet ittunk meg első intrádára kaiten.

Aki a Torneón át akar szökni, az egy műtra bukkon, miat mi, akik az erdőből jól látjuk ezt a műutat. Az erdő a Torneóig húzódik s a műutat orosz katonaság őrsi, úgy hittük. A műutat végén oldalt, egy kis folyón híd van. Hason oszava a műutat

figyeltük, láttunk vagy 60 fiam közül, de orosz katonát nem láttunk sehol. Az hírlelen rokkantáltam magam, átszaladtam a mint tulsó oldátra, ahonnan látható volt a

svéd part a tulsó oldalon. Itt a szabadulás utja a milyen messze van mégis. Csak méggyasor szabadok leheszünk. Hátnak megitt 7700 kilométernyi megtett utat, elbűtünk a szabadságot jelentő svéd parttal, képzeljük el lelki állapotomat.

A kis folyón túl, mely a Forrásba ömlik, sok piros fedélű házat láttunk rejtőzésekben, középen egy fehér, toronyalakú házzal, a hid odavezetett. Elhatároztuk, hogy éjjel egy óraker megkíséröljük az átkelést, jobban mondva, az átvezekést. Előrevettünk ugyanis egy csónakot a folyón. Ezen átvezekünk egy csucs felé, ahol keskenynek látszott a folyó.

Ezre felé jött két ember a csónakhoz, ment. Készségbeszélsem tetőpontra hígytt olvissik egyetlen eszközökkel, amelyivel átkelhetünk.

Kingyottam rejtékhelyemből és isméttem a két embernek.

— Ugerlein (magyar vagyok) az Saxon (német), Raja (határ), Russis (Oroszország)?

As egyik halász a fehér háza mutat. Ezre szerencse, hogy nem oda mentünk, mert az orosz katonák kezébe esünk. Aztán elmentek. Tíz óraker a csónakon a folyón átvezekünk egy csucs felé. A rettenetes örömtől egy percre elszédültem.

Szabadok vagyunk!

Leleküdtém a földre s vártam, hogy katonák, de svéd katonák jönnak. Hogy siettemük, enekeltünk, hogy felhívjuk figyelmüket.

Jöttek a svéd katonák a határról lak-tanyából, bevittak. Kedvesen teával kínál-tak meg, az oroszok felkeltak, felölböztek, gratuláltak menskülsőnköz, mert a svéd gyűlöl az oroszat. Adtak vajas kenyert s aztán kedélyes eskorttal a szakaszparancsnokságra kísérték. Dagadt lábainkkal még 8 kilométert tettünk meg, részben mezidél, ut-közben egy kantinát felköltöztek kísérolnak a teával, süteménnyel és cigarettával van-dégettek meg. Elfogadtuk, olyan kedvesen kínáltak.

A szakaszparancsnokságon ép ilyen szí-vessen fogadtak s vasuton a századparancs-nokhos, Janson hadugyhoz vitték. Rövid elzárás után Hapsrandába utaztunk a né-met konzulátusra s végül

Stockholmra

érkeztünk. Itt kiöltöztek beunfinket s Tjelleborgon át Saxonitsba szövetségés földre jutottam s Berlinen, Drezdán át Bicsbe ér-kezttem, ahol a hadügyminiszteriumban je-lentkeztem. Arután Szentesen az orosznál jelentkeztem.

Családomnál, feleségemnél és gyer-mekeimnél nagy örömet okozott hazatérés-em, hogyne, hiszen már egy ízben halálon híret költötték s csak 1914 novemberben tudta meg feleségem, hogy élök. Hírom év után most látom őket először. Nyolc heti szabadságom után az orosz frontra meg es. Amit nem mondhattam el, azok az az emberei jószág és szolidaritás emlékei k-lelkemben.

(Végo)

Katona Otthon Nagyváradon.

Értekezlet a városvezetésben.

A Katona Otthon létesítési érdeklében tegnap délután értekezletet tartottak a vá-rosháza dísztermében, dr. Cziffra Kálmán főispán elnöklése alatt. Az értekezleten elő-kelő hölgy közönség, a tisztikarból többan s előkelő férfiak voltak jelen. Jelen volt az értekezletben dr. Ferenczy Gy. debreceni egye-temi tanár, a debreceni Katona Otthon egyik lelkes alapítója, aki igen kedvesen ismer-tette az intézmény fontosságát, jelentő-ségét.

Dr. Cziffra Kálmán szép szavakkal nyi-totta meg az értekezletet. Az a mély hálá, amelyet küldő katonáink iránt érezünk. kézzel benntük, hogy részükre egy új otthont teremtsünk katonáinknak. Sok rosztól, kereszműzéstől, csavargástól megment-hetjük őket, ha megfelelő helyen kedves tartózkodást biztosítunk számukra. Bizton tudja, hogy Nagyvárad közönsége megértő szívvel fogadja az eszmét, amelynek táno-gatásáért hozzatfordulnak. Hiszi, hogy ez az eszme a katonák részéről is megértésre ta-lál s előmordítja a katonaság és polgárság közötti együttérzést. Sajnos, hogy ő nem tudja egy kivonni részét a munkából, mint azt szívből óhajtaná, de kéri a hölgyeket és urakat, hogy a Katona Otthon ügyét teljes szívvel támogassák.

Dr. Fráter Imre a Vörös-Kereszt ügyv. alaknöke ismertette a Vörös Kereszt válassz-mányának azon törekvését, melylyel a Ka-tona Otthon létesítésének kezdeményezését felkarolta s az előmunkálatokra 2000 koro-nát, a fenntartásra pedig havi 500 koronát megengedett. Ebből a hozzájárulásból azon-ban még nem valószínű mag a szép és üdvös eszme, azonban bízik a város társa-dalmában, mely minden szép eszmét felka-rol, hogy honorálja ezt a törekvést s támo-gatásával lehetővé teszi annak létesítését és fenntartását. Azt gondolja, hogy a város tár-sadalmát akként lehet legjobban bevonni, ha megalakítják azt a nagy bizottságot, amely pl. a Péter-Pál napi gyűjtésben oly kiváló eredményt ért el. Kéri, hogy fogadják el az akkori nagy bizottság nívórást s azt egly-szítsék ki. Szükséges ezen kívül egy szűkebb körű végrehajtó bizottság, amely katonai és polgári előkelő férfiakból szervezletnek. His-zen kívül hölgy tagokat is vonassak fel a bizottságba. Nagybán előmosztaná a sikert, ha a jólétegy ügyiletek vezetői elvállalnák s Katona-Otthonban a kisebbbzerű konyha vezetését, amelyből kávé, teát stb. adnának a katonáknak.

Elnök ezután kimondja határozatképen, hogy a szűkebb végrehajtó bizottság össze-állítja a nagybizottság névsorát s felkéri a nagygyűlések vezetőit a közreműködésre.

Dr. Fráter Imre ezután ismertette a Ka-tona Otthon tervezetét. A Katona Otthon tu-lajdonképpen egyszerű népes kaszinó lenne, ahol a katonák nemcsak szórakozáshoz jut-nának, társasjátékok, szórakoztatás és oktató előadások, hazafias, lelkesítő ünnepek révén, a politika teljes kísértésével. A vezetési tisztán katonai lenni. A debreceni Katona-Otthonba is felügyelő tiszt és alispát van be-vezetve. Az Otthonban a politika és nemse-tiségi villogások elkerülésével a katonák

testvéri egyetértésben élnek. Az Otthon ré-szére szükséges egy helyiség bérletre; a nyári esztkört vették célba, de az nem fűt-hető s télen nem lenne alkalmas. Más ha-lyiségről kell gondoskodni. A realitok attól függnek, hogy a társadalom miként járul hozzá. Társadalmi uton szerzik be a buto-rokat is. A Biharmegyei Kaszinó már fel-szajlott 2 millióért, Grócz Béla nagy-própost két keresséket. Felkéri a társadal-mat butorok adományozására. A fenntartáshoz is társadalmilag óhajják összehozni a szűk-ségeket. Arra a célra egy katona nap ren-delését tervezik augusztus vagy szeptember elején. Pécsen volt ilyen katona nap, válto-zatos programmal. Terveben van, hogy a honvéd hadapród iskola kertjében nagysa-bánu kerti ünnepséget rendeznek. Lehet ren-dezni vidéki kirándulásokat, kabaré vagy más előadásokkal. Lapokról is kell gondos-kodni. Sok munka és lelkesedés kell hozzá, de hiszi, hogy Nagyvárad város társadalmá-ban nem fognak csalódni.

Elnök ezután hivatkozva arra, hogy Debreczenben van a legnagyobb Katona Otthon, amelynek egyik buzó alapítója dr. Ferenczy Gyula egyetemi tanár jelen van. Kéri, hogy sziveskedjék az intézményről tá-jékoztatni az értekezletet.

Dr. Ferenczy Gyula készséggel tesz ale-get a felkérésnek. Debreczenben utóbb volt a Katona Otthonok létesítési terén. Kifejti, hogy mint tisztán katonai intézmény nem vált be, s mint felkelteti intézmény szintén nem felelt meg. De ha a társadalom és ka-tonaság közösen tartják felett, felkelteti és nemzetiégi különbség nélkül, mint Debre-czenben, eléri names célját. A fronton léte-sített Katona Otthonok a helyi hasonló in-tézményekkel a legesetefelteljesebb össze-kötötést tartják fenn. A fronton is kell, hogy érezze a katona, hogy összekötés-tében van az otthonnal. Debreczen-ben például jól esik az otthon vezetői-nek, hogy a fronton levő katonák kéré-sait teljesítik. Például az orosz frontról a debreceni katonák azt ízenték, hogy a Do-berdön szeratacsak szalonát sütni s az Ot-ton szonni küldött futárral egy mássa szo-lonát. Küldtek az ún apró dolgokat, pipá-kat, tükröket stb., ami igen nagy örömet okozott. A helyi otthon állandóan fenntartja az összekötötést a front otthonával. A ka-tonaság között vannak írók, művészek, ezek előadásokat tartanak s így a közönség ollen-értéket kap áldozatkészségéért. Sakkoznak, lapokat olvasnak s így a művelődés terén is értéket ér eredményt. Kér minden parórt, amellyel késik az otthon létesítése, mert nagy hasznát hoz a katonaságnak. A katonaság-gal való szívélyes együttműködés sikert ered-ményes. Annakidején Nagyvárad városa 200 K t küldött a debreceni Katona Otthonra, ezt az összeget letétben kezelik. Most viss-zaadják az összeget a nagyvárad Katona-Otthonra. Üdvözi a kezdeményezést, az el-nöket, alelakókat.

Elnök melegen köszöni az üdvözlést. Tordai Molnár Géza üdvözi a mozgal-mat, de felveti a kérdést, hogy a Katona Otthonok csak a háború idejére állítsanak s fel s a debreceni intézmény a hadügyminisz-ter tudtával áll s fenn?

Elnök rámutat, hogy az Otthonok a katonaság a legmelegebben karolta fel. Nem

tudja, hogy állandó jellegűek-e a Katona Otthonok, de bizonyára addig fenntartanak, míg a rendszer kerékvágáiba jutnak. Igyekeznek azt ellátni, míg szükség van rá.

Dr. Ferenczy Gyula kijelenti, hogy a debreceni intézmény a bábo u. területre létesült, de ezt úgy érti, hogy a katonák teljes visszatéréséig szükséges azok fenntartása. — A másik kérdésre felvilágosítást megadja, hogy a debreceni otthonok, míg azt Károly király kezébe nem vette, József kir. herceg és Szurmay honvéd miniszter voltak a védőkkel.

Ezután Várady István tanácsadót felkérte, hogy Nagyváradi tanácsadói és tanácsadói közreműködésével részletesen a katonák elhelyezési lehetőségeinek első megfontolásában. Ő mint tanácsadó és a Népszavazási Közlöny szerkesztője felajánlja szolgáltatását a biztosan tudja, hogy a tanácsok és tanácsok közreműködésével hozhatók elő a szükséges intézkedésekkel.

Elnök köszönettel fordítja a kijelentést. Majd kimondja, hogy a Katona Otthon felállítását lelkesedéssel támogatja a megbirozza a végrehajtás bizottságát a további teendőkkel.

Ezzel az értekezletet véget ért.

Vádolt, aki mindent tagad.

Fehér Ödön járásbíró rágalmazóját elítélték.

Seress Barna tanácsadóról ismeretes, hogy nagyszorgatlan tudóskodott, de az csak tegnap derült ki, hogy megérti a talmudizist is.

Arról volt szó a bíróság előtt, hogy Rosenfeld Lajos margitai órák és kereskedő azt állította Fehér Ödön királyi járásbíróval: a Fazekas Imrével való perét azért vesztette el, mert Fazekas eljárta a törvényt, összejáratott a bírakkal, — akiket megfizetett.

Hivatalos felhatalmazás folytán üldözendő rágalmazás vátságával vádolta Rosenfeldet az ügyészség. Rosenfeld Lajos elmondja, hogy 71 éves, beszél magyarul, németül, oláhul, németül és zsidóul. Kassán a bírakat szidta, 8 havi fogságra ítélték, ismét ez történt vele. Talmudizistát végzett.

Vádolt: Nem akar tudni Fazekas Imre ellen peréről, amelyet ő indított azért, hogy kitérítse a holmiját a lakásból. A járásbírósg előtt 100 korona kártérítést kéri. Állítja, hogy nem indított perét. A vádat tagadja.

Elnök: Jól kezdődik, már ezt is tagadja. Hívezen itt vannak az eredeti periratok, maga indította a perét. Elment a tárgyalásra, aláírta a jegyzőkönyvet. Elutasították. Hraball Ottó járásbíró intézte az ügyet, nem is Fehér Ödön.

— Lehet, a késbesítő nem késbesített nekem semmit.

— Most meg a késbesítőt rágalmazza meg. Azután vagyronogálás miatt a „margitai szakass” büntetőbírósgánál feljelen-tette, akkor járt el Fehér Ödön járásbíró, aki az eljárást megszüntette. A miniszteriumhoz azt írja, hogy Fehér Ödön olyan dühös volt önmaga, hogy majd megverte.

— Dehogy kérem, nyájas volt hozzám.

— Melyik igaz most már, a szava vagy az az írás.

— A szavam.

— Az írás hamis?

— Azt nem mondom.

— A kérvény olyan savaros volt, hogy a miniszter elküldte a járásbíróhoz, derítsen ki, mit akar. Ebben a bűdványban ön a bírót, a jegyzőkönyvvezetőt, az ügyvédet, a főszolgabírókat megrágalmazta.

— Én? Tudom én, mit írtam.

— Maga tudakoz ember, ez a baj, azt hiszi, mert talmudista volt, mindent tud.

Fehér Ödön járásbíró a kihallgatott tanúk igazolták a vádát. Medvigy István ügyész fenntartja a vádat. A bíróság (Szachó Károly, Tótsi László) 4 havi fogságra ítélte Rosenfeldet, aki fellebezett. Jegyző volt: Szentpály Zsigmond dr.

Döntés előtt a mozi-ügy.

Tegnap került az egyesült pénzügyi és jogügyi szakbizottságok ülésének a döntése elő a város mozi-monopoliumának, a szabályrendeletnek, a szerződésnek és a Leszámitolóbank új mozikérdésének az ügye. A döntés 4 órákor kezdődött ülésen Rímter Károly polgármester elnökölt, jelen voltak: Thury László, Molnár Imre, Kőszeghy József, Balogh Vilmos, Domotovic Elek, Fényes Mánó, Hlimesch Edgys, Németh István, Dóry István, Pásztor Ferenc, Löwenstein Zsigmond, Jaticskay Barna.

15 évi szerződést!

A polgármester előnyös szöveggel ismeretlenné a mozi kérdést, majd felajánlotta dr. Thury Lászlót, hogy a vidéki városoktól beszerzett mozi adatokat terjessze elő.

Dr. Thury László a tanács javaslattal ismeretlenné azaz, hogy szeresse meg a város a moziállás jogokat a területen ezt adja a moziállás moziállásának 15 évre, ami összesen 765000 korona jövedelmet biztosít a városnak. Pécs, Temesvár és több más városok moziállásrendeléseinek ismeretlenné után kiderült, hogy a miniszterium bírt az egyes városoktól ebben, hogy nyerhet a monopoliumjogot a város? Azt hiszi, az a döntő, meg tudunk-e egyezni. Pécsnek vilgalmas szedése nélkül haszonbérleti szerződés van és a bruttó jövedelme 4-7 százszázalékát kapja, de legalább évi 100000 koronát. Az állásunk terjesztett szerződés előnyösebb, az első 5 évben már 250000 korona a bár, a végén adó még 150000 korona, — így összesen 400000 a Pécs városi 260000 koronás maximális jövedelemmel szemben.

— Szegeden nincs a mozikérdés szabályozva, Pozsony monopolium-tervét sem hagyják jóvá, sőt az ottani főügyész szerint semmi rendszert nincs, hogy jóváhagyja. Temesvár a két városi moziállásnak 100000 korona jövedelmét vállalja be. Végül átért a „Leszámitoló és Járásbank” ajánlatára. Szerinte a városnak nagyobb jövedelmet hoz, ha nem enged utat a konkurrenciának. A Leszámitoló 4 év moziállás teltéi a meglevőket, ami nekünk is anyagi kár. S. S. Kelly és Boros 15 év alatt 765000 koronát fizetne a Leszámitoló 500-550000 koronát, de akkor a másik három mozi jövedelme eszikken. Erre a szempontból is a már szerzett jogokat respektálni kell minden konkurrenciá hiányában.

Kőszeghy József közli, hogy Temesvár és Kassa moziállásáról beszerzte az adatokat. Ezt a jogot itt is kompromisszummal kell. Ismereti Kassa és Temesvár mozi-ügyeit. — A véleménye, meg kell ugyan egyezni a moziállás moziállással, de Temesvár példájára mielőbb megesszenni az összes moziállás jogát a város részére — még pedig nem 15, hanem legfőbb 5 esztendő alatt. Ez épen elegendő. Se a szabályrendelettel,

se a szerződéssel nem ért egyet. A szabályrendeletben határozottabban kell gondoskodni a jogok mielőbb megszerzéséről és a szerződésben előnyösebb feltételeket kell kivívni.

Dr. Medvigy Gábor nem fél attól, hogy ne kapunk meg a monopolium jogot. Pécs példája tisztázza a jogi részt. Helyes, ha a régi moziállás jogait moziállásunk. Várada semmi akadályt nincs a monopoliumnak. Itt mi csak is tulajdonképpen moziállásunk, csak több, korlátozott időre szóló jövedelmi engedély 3 havonként. A fő-ügyész javaslata túl megy még a moziállásunk határára is, amikor 25 éves kor szerződést köt. Az ismert feltételek mellett 5 esztendőre javaslja az engedély kiadását. Az eddigi moziállás az a Leszámitoló között kifejtett küldésből azt kell látnunk, hogy a moziállás értékes jövedelmi forrás, amit a városnak a maga részére okvetlenül meg kell szerzenie.

Dr. Molnár Imre is azt ajánlja, minél rövidebb határidő alatt vegye a kezébe a város a dolgot, az 5 év elegendő lesz az eddigi moziállásunknak a rekompensációra. Egyáltalán gondolkodni azaz, az az, csak az ügyvezető szerzett jogait az eddigi tulajdonosoknak a rekompensációra.

Dr. Medvigy Gábor: Nem képzlek Magyarország kormányát, aki látni teljes bizalommal ne lennék abból a szempontból, hogy ha a város ellen revolvert szegve az eddigi moziállásunk kedveskedőket akarának kicsikaralni a város hátrányára, hát ne a komanditás jogát védené meg. Ha az eddigi tulajdonosok fenyegetni próbálnak, fölényen 500 ezer a rövidébbet.

A két bizottság egyhangúlag közli a város tanácsával azt a javaslatát, hogy a Leszámitoló Bank negyedik moziállás-nyelről 5 évig ne döntsenek, ez a kiméleti idő, a jelenlegi moziállásunkra pedig próbáljon 5 esztendőre határidő körül egyezkedni, esetleg meggyezés nélkül is döntést hozni.

14 ezer koronát sikkasztott egy nagyváradi vasúli tisztviselő.

A kártya áldozata.

A nagyváradi kir. ügyészség tegnap este előzetes letartóztatásba helyezte Oláh Lajos a váradvonalon állomásközlő fiatal hivatalnokát.

A hivatalnok, aki az állomás személyi pénztárát kezelte, a hivatali pénzből el-sikkasztott 14 ezer koronát.

Oláh Lajos könnyelmű társaságba jutott, s ennek befolyása alatt nyult a hivatalos pénzeshez, amelyet a Lloyd kávéházban kártyázott el.

Csak akkor vette észre meggondolatlan tettét, mikor az ördög bibliáján már el-usszák az eszerek. Apjához fordult, hogy segítsen ki azorult helyzetéből. Oláh intelligens családból származó fiatal ember, édesapja megakartta menteni a család hírnevét, oda adta tehát a hiányzó összeget: 14 ezer koronát.

Igy rendbe jött volna a dolog, csak hogy a vagyontalan, fiatal, vasúti tisztviselő a kapott 14,000 koronával újra a Lloydba ment s elkártyázta ezt a pénzt is, amit be-csúszta megmentőjére kapott.

Most már nem volt honnan pótolni a pénzt, atyjához nem is mert újból fordulni. Először öngyilkosságra gondolt, de aztán föltámadt benne a józan belátás s úgy gondolta, hogy könnyelmű tettéért a földi igazságszolgáltatás előtt fog felelni. Tegnap este megjelent a kir. ügyészségen, ahol le-

figyeltük, láttunk vagy 60 fiam kossit, de orosz katonát nem láttunk sehol. Az hírlelen valószínűleg magam, ászáradtam a mint tulkó oldára, ahonnan látható volt a

svéd part a

tulajdonoson. Itt a szabadság utja a milyen messze van mégis. Csak méggyasar szabadságok lehessünk. Háttunk mögött 7700 kilóméternyi magtati unat, előtünk a szabadságot jelentő svéd parttal, képzalják el lelki állapotomat.

A kis folyón túl, mely a Forasóba ömlik, sok piros fedélű házat láttunk rejtakunkból, középen egy fehér toronyalaku házzal, a hid odavezetett. Elhatároztuk, hogy éjjel egy órákor megkíséröljük az átkelést, jobban mondva, az átvezérést. Elarváltunk ugyanis egy csónakot a folyóra. Ezen átvezérünk egy csúcs felé, ahol keskenynek látszott a folyó.

Ezre felé jött két ember a csónakhoz, ment. Készségbeszélsem tetőpontra hígtt utlíssik egyetlen eszközüket, amelylyel átkelhetnénk.

Kingrottam rojtekhelyemből és iseltem a két embernek.

— Ungerlein (magyar vagyok) es Saxlon (német), Raja (határ), Ruisis (Oroszország)?

As egyik halász a fehér házra mutat. Ezre ismerese, hogy nem oda mentünk, mert az orosz katonák kezeibe esünk. Aztán elmentek. Tíz órákor a csónakon a folyóra átevezérünk egy holt ágba. A rettenetes örömtől egy percre elszedültem.

Szabadsok vagyunk!

Lelküdtem a földre s vártam, hogy katonák, de svéd katonák jönnek. Hogy siettekünk, önkeltünk, hogy felhívjuk figyelmüket.

Jöttek a svéd katonák a határról lak-tanyából, beváltak. Kedvesen teával kínál-tak meg, az alkók felkeltak, felöltöztak, gra-tuláltak menskulésünköz, mert a svéd gyű-lől az orosz. Adtak vajas kenyeret s astán kedélyes eskorítal a saakasparancsnokstagra kísérték. Dagadt lábainkkal még 8 kilómétert tettük meg, részben mesilláb, ut-közben egy kantinost felköltözték kísértünk a teával, süteménnyel és cigarettával ven-dégelték meg. Elfogadtuk, olyan kedvessen kínáltak.

A szakaszparancsnokságra ép ilyen szí-vessen fogadjak s vasuton a századparancs-nokhos, Janson hadugyhoz vittek. Rövid elzárás után Haparradába utaztunk a né-met konzulátusra s végül

Stockholmba

érkeztünk. Itt kiöltöztettek beunfinket s Ttelleborgon át Saxonitsba ezövszésges földre jutottam s Berlinen, Drazdán át Bócsbe ér-kezttem, ahol a hadügyminiszteriumban je-lentkeztem. Azután Szentesen az eszednél jelentkeztem.

Családomnál, feleségemnél és gyer-mekeimnél nagy örömet okozott haraterésem, hogyne, hiszen már egy ízben halálom hírért költözték s csak 1914 novemberben tudta meg feleségem, hogy élek. Harom év után most látom őket előssör Nyola heti szabadságom után az olasz frontra meg es. Amió nem mondhattam el, azok mit az emberi jószág és szolidaritás emtké k lelkeimben.

(Végo.)

Katona Otthon Nagyváradon.

Értekezlet a városban.

A Katona Otthon létesítése érdekében tegnap délután értekezletet tartottak a vá-rosháza díszteremében, dr Cziffra Kálmán főispán elnöklése alatt. Az értekezleten elő-kelő hölgy közönség, a tisztikaróól többan s előkelő férfiak voltak jelen. Jelenvolt az értekezleten dr Ferenczy Gy. debreceni egye-temi tanár, s debreceni Katona Otthon egyik lelkes alapítója, aki igen kedvesen ismer-tette az intézmény fontosságát, jelentő-ségét.

Dr Cziffra Kálmán szép szavakkal nyi-totta meg az értekezletet. Az a mély hála, amelyet küldő katonáink iránt érezünk. kézzel bennünket, hogy részükre egy új otthont teremtsünk katonáinknak. Sok rosztól, kereszmázástól, esavargástól megment-hetjük őket, ha megfelelő helyen kedves tartózkodást biztosítunk számukra. Bizton tudja, hogy Nagyvárad közönsége megértő szívvel fogadja az eszmét, amelynek lámo-gatásáért hozzáfordulnak. Hiszi, hogy ez az eszme a katonák részéről is megértésre ta-lál s előmozdítja a katonaság és polgárság közötti együttélést. Sajnos, hogy ő nem tudja ugy kívanni részét a munkából, mint azt szívóól óhajtsák, de kéri a hölgyeket és urakat, hogy a Katona Otthon ügyét teljes szívóól támogassák.

Dr Fráter Imre a Vörös-Kereszt ügyv. alnöke ismertette a Vörös Kereszt választ-mányának azon törekvését, amelylyel a Ka-tona Otthon létesítésének kezdeményesését felkarolta s az előmunkálatokra 2000 koronát, s fenntartásra pedig havi 500 koronát megszavazott. Ebből a hozzájárulásból azon-ban még nem valószínű meg a szép és tiszte-eszme, azonban bizik a város társadalmában, mely minden szép eszmét felka-ról, hogy honorálja ezt a törekvést s támog-atásával lehetővé teszi annak létesítését és fenntartását. Azt gondolja, hogy a város tár-sadalmát akként lehet legjobban bevonni, ha megalakítják azt a nagy bizottságot, amely pl. a Péter-Pál napi gyűjtésben oly kiváló eredményt ért el. Kéri, hogy fogadják el az akkori nagy bizottság névsorát s azt egli-sítsék ki. Szükséges ezen kívül egy szűkebb körű végrehajtó bizottság, amely katonai és polgári előkelő férfiakból szervezhető. Úr-ken kívül hölgy tagokat is vannak fel a bizottságba. Nagyon előmozdítaná a sikert, ha a jótekönyű esőgyistek vezetői elvállalnák a Katona-Otthonban a hátszázertű konyha vezetését, amelyből kávést, teát stb. adának a katonáknak.

Elnök ezután kimondja határozatképen, hogy a szűkebb végrehajtó bizottság össze-állítja a nagybizottság névsorát s felkéri a nagygyűlések vezetőit a közreműködésre.

Dr Fráter Imre ezután ismertette a Ka-tona Otthon tervezetét. A Katona Otthon tu-lajdonképpen egyszerű népas kaszinó lenne, ahol a katonák nemesebb esőrakozásához jut-nának, társasjátékok, szórakoztatás és oktató előadások, hazafias, lelkesítő ünnepek ré-vén, a politika teljes kísértésével. A vezetési tisztán katonai lenni. A debreceni Katona-Otthonba is felügyelő tiszt és alfiat van be-vezetve. Az Otthonban a politika és nemze-tiségi villongások elkerülésével a katonák

testvéri egyetértésben élnek. Az Otthon ré-szésre szükséges egy helyiség bérlése; a nyári esőnkört vették esőbe, de az nem fűt-hető s télen nem lenne alkalmas. Más he-lyiségről kell gondoskodni. A részletek attól függenek, hogy a társadalom miként járul hozzá. Társadalmi uton szerzik be a buto-rokat is. A Bihar megyei Kaszinó már fel-számolt 2 millióért, Grócz Bála nagy-prépost két karosszékot. Felkéri a társadal-mat butorok adományozására. A fenntartáshoz is társadalmilag óhajják összehozni a szű-kegeseket. Mára a célra egy katona nap ren-dszert terveztek augusztus vagy szeptember elején. Pécsen volt ilyen katona nap, válto-zatos programmal. Terében van, hogy a honvéd hadapród iskola kertjében nagysza-básu kerti ünnepséget rendeznek. Lehet ren-dezni vidéki kirándulásokat, kabaré vagy más előadásokkal. Lapokról is kell gondo-skodni. Sok munka és lelkesedés kell hozzá, de hiszi, hogy Nagyvárad város társadalmá-ban nem fognak csalódni.

Elnök ezután hivatkozva arra, hogy Debreczenben van a legnagyobb Katona Otthon, amelynek egyik buzó alapítója dr Ferenczy Gyula egyetemi tanár jelen van. Kéri, hogy szíveskedjék az intézményről tá-jékoztatni az értekezletet.

Dr Ferenczy Gyula készséggel tess ale-get a felkérésnek. Debreczenben utóór volt a Katona Otthonok létesítése terén. Kifejti, hogy mint tisztán katonai intézmény nem vált be, s mint felsőközeli intézmény szintén nem felelt meg. De ha a társadalom és ka-tonaság közösen tartják fenn, felszokott és nemzetiégi különbség nélkül, mint Debre-czenben, eléri nemes célját. A fronton léte-sített Katona Otthonok a helyi hasonló in-tézményekkel a legesetefelteljesebb össze-kötötést tartják fenn. A fronton is kell, hogy érezze a katona, hogy összekötta-tésben van az otthonnal. Debreczen-ben például jól esik az otthon vezetői-nek, hogy a fronton levő katonák kérés-t teljesítik. Például az olasz frontról a debreceni katonák est üzenték, hogy a Do-berdön szeratsócsok szalonát sütni s az Ot-ton szonnel küldött futárral egy mássa szo-lonát. Küldtek aru an apró dolgokat, pipá-kat, tükröket stb., ami igen nagy örömet okozott. A helyi otthon állandóan fenntartja az összekötötést a front otthonával. A kato-naság között vannak írók, művészek, esek előadásokat tartanak s így a közönség ellen-értéket kap áldozatkészségéért. Sakkcszak, lapokat olvasnak s így a művelődés terén is értek el eredményt. Kér minden parsért, amelylyel késik az otthon létesítése, mert nagy hasznát hoz a katonaságnak. A katonaság-gal való szívélyes együttműködés sikert ered-ményes. Annakidején Nagyvárad városa 200 K t küldött a debreceni Katona Otthonra, ezt az összeget letétben kezelik. Most viss-saadják az összeget a nagyvárad Katona-Otthonra. Üdvözlí a kezdeményezést, az el-nököt, alelnököt.

Elnök melegen köszöni az üdvözlést.

Tordai Moinár Géza üdvözlí a közgal-mat, de felvölí a kérdést, hogy a Katona-Otthonok csak a háború idejére állítsanak s fel s a debreceni intézmény a hadügyminisz-ter tudásával áll e fenn?

Elnök rámutat, hogy az Otthonokat a katonaság a legmelegebben karolta fel. Nem

tudja, hogy állandó jellegűek a Katona Otthonok, de bizonyára addig fennállnak, míg a rendezettségükbe jutnak. Igyekezniük kell elvégezni, míg szükség van rá.

Dr. Ferenczy Gyula kijelenti, hogy a debreceni intézmény a bábo u. területre létesült, de ezt úgy ére, hogy a katonák teljes visszatéréséig szükséges azok fennállása.

A másik kérdésre felvilágosítást megadja, hogy a debreceni otthonok, míg az Károly király kezébe nem kerültek, József kir. herceg és Szurmay honvéd miniszter voltak a védőkkel.

Ezután Várady István tanács szövege felkijelenti, hogy Nagyváradi tanácsa és tanácsa készséggel részt vesznek a katonák mindenféle képzésében előmozdításában. Ő mint tanács és a Népszavazási Közlöny szerkesztője felajánlja szolgáltatását a biztosan tudja, hogy a tanácsok és tanácsok készséggel hozzájárulnak előadásokkal a cél eléréséhez.

Elnök köszönettel fordja a kijelentést. Majd kimondja, hogy a Katona Otthon felállítását lelkesedéssel támogatja és megbizna a végrehajtás bizottságát a további teendőkkel.

Ezzel az értekezést véget ért.

Vádlott, aki mindent tagad.

Fehér Ödön járásbíró végrehajtóját elítélték.

Seress Barba tanácselnősről ismeretes, hogy nagyszorgalommal tud elől, de az csak tegnap derült ki, hogy megérti a talmudistát is.

Arról volt szó a bíróság előtt, hogy Rosenfeld Lajos margittai órák és kereskedő azt állította Fehér Ödön királyi járásbíróról: a Fazekas Imrével való perét azért vesztette el, mert Fazekas eljárta a törvényt, összejárta a bírósággal, — akiket megfirtatt.

Hivatalos felhatalmazás folytán üldözendő végrehajtás vátságával vádlta Rosenfeldet az ügyészség. Rosenfeld Lajos előadja, hogy 71 éves, beszél magyarul, németül, oláhul, németül és zsidóul. Kaszán a bíróságot sédta, 3 havi fogságra ítélték, ismét az történt vele. Talmudiskolát végzett.

Vádlott: Nem akar tudni Fazekas Imre elleni peréről, amelyet ő indított azért, hogy kilépték a holmiját a lakásból. A járásbíró előtt 100 korona kártérítést kéri. Állítja, hogy nem indított per. A vádat tagadja.

Elnök: Jól kezdődik, már ezt is tagadja. Hiszen itt vannak az eredeti periratok, maga indította a per. Elment a tárgyalásra, aláírta a jegyzőkönyvet. Elutasították. Hraball Ödön járásbíró intézte az ügyet, nem is Fehér Ödön.

— Lehet, a kézbesítő nem kézbesített nekem semmit.

— Most meg a kézbesítőt végrehajtja meg. Azután vagyronogálás miatt a „margittai szakass” büntetőbírójánál feljelentette, akkor járt el Fehér Ödön járásbíró, aki az eljárást megszüntette. A miniszteriumhoz azt írja, hogy Fehér Ödön olyan dühös volt önére, hogy majd megvart.

— Dehogy kérem, nyájja volt hozzám.

— Melyik igaz most már, a szava vagy az az írás.

- A szavam.
- Az írás hamis?
- Azt nem mondom.

— A kérvény olyan savaros volt, hogy a miniszter elküldte a járásbíróhoz, derítse ki, mit akar. Ebben a beadványban ön a bírót, a jegyzőkönyvvezetőt, az ügyvédet, a főszolgabírókat megrágalmazta.

— De? Tudom én, mit írtam.

— Maga tudákos ember, ez a baj, azt hissi, mert talmudista volt, mielőtt tud.

Fehér Ödön járásbíró a kihallgatott tanács igazolták a vádat. Medvigy István ügyész fenntartja a vádat. A bíróság (Szaszó Károly, Tótsi Imre de) 4 havi fogságra ítélte Rosenfeldet, aki fellebbezett. Jegyző volt: Szentpály Zsigmond dr.

Döntés előtt a mozi-ügy.

Tegnap került az egyesült piacügyi és jogügyi szakbizottságok ülésének a döntése elő a város mozi-monopoliumának, a szabályrendeletnek, a szerződésnek és a Leszámitolóbank új mozikérelmének az ügy. A döntés után 4 órákor kezdődött ülésen Rintel Károly polgármester elnökölt, jelen voltak: Thury László, Molnár Imre, Kőszeghy József, Balogh Vilmos, Dombóczy Elek, Fényes Manó, Hismatek Edgys, Németh István, Dóry István, Péntor Ferenc, Löwenstein Zsigmond, Jancsikay Barba.

15 évi szerződést!

A polgármester előnyös szóval ismertette a mozi kérdést, majd felkérte dr. Thury Lászlót, hogy a vidéki városoktól beszerzett mozi adatokat terjessze elő.

Dr. Thury László a tanács javaslatait ismerteti azaz, hogy szeresse meg a város a moziüzemeltetési jogokat a területen azt adja a moziüzemeltetőknek 15 évre, ami összesen 765000 korona jövedelmei biztosít a városnak. Pécs, Temesvár és több más városok moziüzemeltetéseket ismertették már 16-ot, hogy a moziüzemeltetési bíró az egyesítés várszól abból, hogy nyerhet a monopoliumjogot a város? Azt bírsi, az a döntő, meg tudnak-e egyezni. Pécsnek világaladós szerződés nélkül haszonbérleti szerződés van és a bruttójövedelem 4-7 százaléka kapja, de legalább évi 10000 koronát. Az általaunk tervezett szerződés előnyösebb, az első 5 évben már 25000 korona a bár, a végleges adó meg 15000 korona, — így összesen 40000 a Pécs városi 26000 koronás maximális jövedelmével szemben.

— Szegeden nincs a mozikérdés szabályozva, Pozsony monopolium-tervét sem hagyták jóvá, sőt az ottani főügyész az szint semmi remény sincs, hogy jóváhagyja. Temesvár a két városi moziüzemeltetők 100000 korona jövedelmét vállalja be. Végül áttér a „Leszámitoló és Járásbank” felállítására. Szerinte a városnak nagyobb jövedelmei hoz, ha nem enged utat a konkurrenciának. A Leszámitoló 4 év moziüzemeltetési tétel a megjelöltek, ami nekünk is anyagi kár. Székely és Boros 15 év alatt 765000 koronát fizetne a Leszámitoló 500—550000 koronát, de ekkor a másik három mozi jövedelmei esőknek. Erre a szempontból is a már szerzett jogokat respektálni kell minden konkurrenciát kizárásával.

Kőszeghy József közli, hogy Temesvár és Kasz moziüzemeltetéseiről beszerezte az adatokat. Ezt a jogot itt is kommunizálni kell. Ismerteti Kasz és Temesvár moziüzemeltetési a véleménye, meg kell ugyan egyezni a moziüzemeltetőkkel, de Temesvár példájára minél több megszerzeni az összes mozi jogot a város részére — még pedig nem 15, hanem legfeljebb 5 esztendő alatt. Ez épen elegendő. Se a szabályrendelettel,

se a szerződéssel nem ért egyet. A szabályrendeletben határozottabban kell gondoskodni a jogok mielőbb megszerzéséről és a szerződésben előnyösebb feltételeket kell kiválni.

Dr. Medvigy Gábor nem fél attól, hogy ne kapunk meg a monopolium jogot. Pécs példája tisztázza a jogi részt. Helyesebb, ha a régi moziüzemeltetők jogait méltányoljuk. Váradon semmi akadály sincs a monopolizálásnak. Itt minden is tulajdonképpen moziüzemeltetési, csak több, korlátolt időre szóló jászási engedély 3 havonként. A 16-éves jászási tétel meg még a moziüzemeltetési határon is, az amikor 25 évre akar szerződést kötni. Az ismert feltételek mellett 5 esztendőre javasolja az engedély kiadását. Az eddigi moziüzemeltetők az a Leszámitoló között kifejtett küldésből azt kell látnunk, hogy a moziüzemeltetési értékes jó védelmi forrás, amit a városnak a maga részére el kell vennie meg kell szerzenie.

Dr. Molnár Imre is azt ajánlja, minél rövidebb határidő alatt vegye a kezébe a város a dolgot, az 5 év elegendő lass az eddigi moziüzemeltetőknek a rekompensációra. Egyáltalán gondolkodni az az, az az, vannak a ügyvezetési szerződés jogait az eddigi tulajdonosoknak a rekompensációra.

Dr. Medvigy Gábor: Nem képelek Magyarországon kormányt, aki háttal teljes bizalommal ne legyen abból a szempontból, hogy ha a város ellen revolvert szerezve az eddigi moziüzemeltetők kedvezményeket kaphatnak kizárni a város hátrányára, hát ne a kommunizálás jogát védené meg. Ha az eddigi tulajdonosok felelősséget próbálnak, fölényben és huzak a rövidéket.

A két bizottság egyhangúlag közli a város tanácsával azt a javaslatát, hogy a Leszámitoló Bank negyedik moziüzemeltetési 5 évig ne döntsenek, az a kiméleti idő, a jelenlegi moziüzemeltetési próbáljon 5 esztendő határidő körül egyezkedni, esetleg meggyezés nélkül is döntést hozni.

14 ezer koronát sikkasztott egy nagyváradi vasuti tisztviselő.

A kártya áldozata.

A nagyváradi kir. ügyészség tegnap este előzetes letartóztatásba helyezte Oláh Lajost a váradvelencei állomásfőnökség fiatal hivatalnokát.

A fiatal ember, aki az állomás személyi pénztárát kezelte, a hivatali pénzből el-sikkasztott 14 ezer koronát.

Oláh Lajos könnyelmű társaságba jutott, s ennek befolyása alatt nyult a hivatalos pénzhez, amelyet a Lloyd kávéházban kártyázott el.

Csak akkor vette észre meggondolatlan tetteit, mikor az ördög bibliájára már el-uzsáltak az ereszek. Ápjáhos fordult, hogy segítsen ki szorult helyzetéből. Oláh intelligens családból származó fiatal ember, édesapja megakartta menteni a család hírnevét, oda adta tehát a hiányzó összeget: 14 ezer koronát.

Igy rendbe jött volna a dolog, csak hogy a vagyontalan, fiatal, vasuti tisztviselő a kapott 14000 koronával újra a Lloydba ment s elkártyázta ezt a pénzt is, amit be-csúszta megmentésére kapott.

Most már nem volt honnan pótolni a pénzt, atyjáhos nem is mert újból fordulni. Először öngyilkosságra gondolt, de aztán földikerekedett benne a józan belátás s úgy gondolta, hogy könnyelmű tetteiért a földi igazságszolgáltatás előtt fog felelni. Tegnap este megjelent a kir. ügyészségen, ahol le-

tartóztatását kérte. Az ügyesség el is rendezte Láh Lajos tartóztatását és megindította ellene hivatali elhárítás miatt a büntető eljárást.

Félhónapi elzárásra és 500 koronára ítélték egy tisztcsempészt.

Megírta tegnap, hogy a rendőrség tegnap beparázta Selmanovits Ábrahámot, aki három lakást tartott fenn a város területén, ahol élelmiszereket halmozott fel, s azokat kioszempészte Máramaros-megyébe: Dragozsa falvára és Iszkonybára. Megindult ellene az eljárás úgy a büntető osztálynál, mint a rendőri büntetőbírósnál.

Az előbbiért azért, mivel a katonai kötelezettség teljesítése alól ki akarta magát vonni, s az őt előlálló rendőrt megvesztegetni próbálta, a büntetőbírósnál pedig több rendbeli elzárásos hibáért és hamis név használat miatt.

A Czeglédy István rendőri büntető bírő tegnap tárgyalta Selmanovits Ábrahám ügyét. A tárgyalás után mindjárt meghozta az ítéletet. Az ítélet méltó büntetéssel sújtotta a szelvényes tisztcsempészt és pedig: Selmanovits Ábrahámot félhónapi elzárással, 500 korona pénzbüntetésre, a nála talált készlet elkobására, a csempésztésével használt segédességek (zsekkok, zsinagok és szomszóló papírok) megsemmisítésére és a városból való kintaszállításra ítélte.

Selmanovits ugyan megfellebbezte az ítéletet, a rendőri büntető bíróság azonban tekintettel arra a körülményre, hogy szókról alaposan tartani lehet, előzetes tartóztatásba helyezését a másodfokú büntetőbírósnak döntéskéig fentartotta. Ez már azért is szükséges, mivel az ellene indított büntető eljáráshoz szintén szigorú büntetés jár ki a részére.

Ezzel a Selmanovits ügy részben befejeződött, most majd sorra kerül és a többi banda többi tagja, akik még mindig szép számban folytatják üzelmüket Nagyvárad város közönségének rovására.

..HIREK

A megyéspüspök kiüntetés.

Gróf Széchényi Miklós v. b. t. t., megyéspüspök a háboru első napja óta nagyméretű, magasztos tevékenységet fejt ki a magyar Vörös-Kereszt szolgálatában. A király most szép kiüntetéssel ismeri el a megyéspüspök kiváló érdemeit, amikor a Vörös Kereszt hadiékítményes érdemcsillagjával tünteti ki.

A kiüntetést a hivatalos lap a következőkben közli:

Ó császári és apostoli királyi Felsége 1917. évi július hó 13 án kelt legfelső elhatározásával a Vörös-Kereszt körül szerzett kiváló érdemei elismerésül, Sárvári és Felsővidéki gróf Széchényi Miklós v. b. t. t., nagyvárad püspök, a Magyar Szent Korona Országai

Vörös-Kereszt Egylete I. alelnökének a Vörös-Kereszt érdemcsillagját a hadiékítményvel díjmentesen legkegyelmesebben adományozni méltóztott.

* **A Haditermény igazgatója Szterényi.** Budapesti jelentik: A Pol. Ért. jelenti: A Haditermény R. T. igazgatójává Szterényi József dr. volt államtitkár nevezték ki.

* **Katonai kiüntetés.** A hivatalos lap közli, hogy a király R. T. D. sz. 37. gyalogezredbeli tartalékos hadnagyot a katonai érdemkereszt hadiékítményes 3. osztályával, Klein Ábrahám 37. gyalogezredbeli tartalékos főhadnagyot és ujlásos legfelső dícséret elismerésével és Antal Miklós 37. gyalogezredbeli tartalékos hadnagyot pedig a legfelső dícséret elismeréssel tüntette ki.

* **Ember Géza főispánjelölt.** A Pesti Hírlap írja: A Károlyi pártokban beszélték, hogy Ember Géza nagyvárad táb. lehből a kormány tárgyalásokról folytatott a Nagyvárad város főispánjének betöltése tárgyában.

* **Nem állami tanítók ruhabezerzési segélye.** A nem állami (közégségi és felekezeti) iskolai tanítók és tanító nők 500 korona ruhabezerzési segélye már utolsó tárgyalást és pedig a barátságos feladók hivatalos 76998/917, a megajánlott adóhivatalos 76996/917, a megajánlott adóhivatalos 76997/917, míg a városi tanítók segélye a 76998/917. szám alatt lett kiutalva. A nyugták a kir. tanfelügyelőség által látványosak. A hadbavonult tanítók nyugtája csak akkor láttamozható, ha a ruhabezerzési segélyt vagy maga az alkalmazott, vagy a polgári illetményeinek felvételére jogosított hozzátartozója a kir. tanfelügyelőséghez intézett békéltetési kérvényben sürgetően kéri. Felkértek a közönségi elöljárók, hogy erről a közönségben levő tanító és tanítónőket értesítsék. Kir. tanfelügyelőség.

* **Hogy bannak a vevővel a városi fűszerüzletben?** Berkovics Hermann nagyvárad cipészmeister panaszkolja nekünk, hogy reggel a városi fűszerüzletbe bement vajért, azt felelték, hogy nincs. A betér kérdente, mit csináljanak vele, mert Berkovics azt mondta, hogy ott van a vaj a pudlón, ha mindenki vissza, nekem is adjanak. A hetes nekiment s olyan lödött rajta, hogy nekiesett a hirtelnek. Kérdésre, mit vételt neki, azt felelte: pofon és ütöm a rög tön pofondította. Feljelentette, nevét felírták, Kiss Lászlónak hívják a betést.

* **Szivaiz a városi fűszerüzletben.** Tudatom a város közönségével, hogy a Szent László-téri városi fűszerüzletben fűves szilveiz kilogrammonként 3 kor. 60 fill. érért vásárolható. Egy egy család egyszerre egy kilogrammnál többet nem igényelhet. — Nagyvárad, 1917. július hó 21. é. Lukács Ödön, polgármesterhelyettes.

* **Kolb Géza vizsgátobíró gyász.** Özv. Madary Istvánné szül. Hadnagy Juhos Pirokka életének 63 ik, betegségének 19 ik évében rövid szenvedés után a hó 22 én Barátságfaluban meghalt. Temetése tegnap d. e. 11 órákor volt Barátságfaluban. Az elhunyt u. nő anyóca volt Kolb Géza törvényszéki vizsgátobíró. A megboldogultat nyughelyterjedés család gyászolja.

* **Debreczen városi küldöttsége Nagyváradon.** Tegnap Nagyváradon járt Debreczen városi küldöttsége, hogy megtekintse és tanulmányozza Nagyvárad városi községfejlesztésének rendszerét és módját, amelynek jó híre az egész országban elterjedt. Ezenkívül különösen a városi ételek berendezésének és szervezésének tanulmányozása volt a küldöttség idejövételének célja. A küldöttség tagjai: Ferenczy Gyula egyetemi tanár, Rosta István főkapitány, valamint a debreczeni közéleti munkások hivatalos és a városi igazgatója és egyik tanácsosok voltak, akik felkértek Lukács Ödön polgármesterhelyettesnek, aki szíves előzetes közreműködéssel szorgalmazta a városi honvédelmi ügyekről a vendégeknek. A polgármesterhelyettes felkérte a városi honvédelmi ügyekről éppen a déli időben, ahol mintegy ezer ember ebédelt. Közvetlen szemlélés után győződtek meg a küldöttség vezetői a helyiségben ételek dícséret szavai szorgalmazták bizonyos módon, hogy egy a renddel mint a felvett étellekkel teljesen megelégedve. A debreczeni küldöttség teljes elismerésükkel adták Lukács Ödön polgármesterhelyettesnek a tapasztalatokért.

* **Efjegyzés.** Masztias Vladimir végő híd átkötésén leányát Margitát eljegyezte ifj. Ritter Richard hadapródjelölt Nagyváradon.

* **Váltságban a Nordisk Film rt.** Budapesti jelentik: A Nordisk Film tevékenységét anyaghiány miatt.

* **A sértett nem szól egy szót se.** Szerecs Berna tanácsosok előtt tegnap megjelent egy ifjú csomale edzőpályával. Az apját ezzel vádolta Medvigy István királyi ügyész, hogy a főbíró pusztán a hús végénél hagyta, (vagyis akart vadászni) s a főbíró elvette a fegyvert, pattogtatja. A fegyvert elvett, a golyók a szomszédház ablakán berepültek a Gyöngyi Jánost arcán sebzették. A tárgyaláson Szerecs Berna elnök megkérdezte, hogy bírják, mielőtt, hogy történt az eset, kívánja-e a gondatlan spa megbüntetését. Hiába, azt a sértettet még Szerecs Berna, a nagy szótíró se tudta megszólaltatni. Végül beírták a jegyzőkönyvbe, hogy sértett semmiféle kérdésre nem adott feleletet, s a tárgyalást bezárták. Jegyző volt: Szentpály Zsigmond dr.

* **Rézkenport** mintegy 15 kg. t megvétele ajánlott. Cím a kiadóban.

Ruhák, férfi öltönyök, felöltők, festése és tisztítása. Független, kézimunka, kelengye neműek tisztítása. Fekete festés elsőrendű kivitelben.

HALTENBERGER VILMOS
kelmefestő, vegytisztító és gőzmosógyműhely
Nagyvárad.
Gyár telefon sz. 34. Felvételi tizlet 14-69.

* **Eladó szőlő.** Az anyolda-on 2 kataszt. hold szőlő eladó. Cím a kiadóban.

* **Mentőszekrények** teljesen felszerelve, ugyiszi ten mentőszekrény kiegészítéséhez szükséges **kötészek** kaphatók Farkas István „ápolló” drogeriája Nagyvárad.

* **A ki férting és labravalló** varrást vállal, jelentkezzen Oláry I. cégnek.

Forradalmi jóléti kormány.

Budapest, július 24. (Saját tudósítónktól.) A Pétervári Távirati Ügy-nökség jelenti: A katonai és munkástanács végrehajtóbizottsága hosszas tanácskozás után a következő határozatot hozta.

Mivel Oroszországot veszedelem és a forradalmat katasztrófa fenyegeti:

1. A hazai és a forradalom veszélyében van;
2. Az ideiglenes kormányt forradalmi jóléti kormányra kell proklamálni;
3. Korlátlan hatalmat kell adni a hadsereg fegyverelésének helyreállítására, az anarkia és ellensforradalom letörésére, hogy a tegnapi kösített kormányhatározatok megvalósíthatók legyenek.

SZÍNHÁZ.

Az előadás kezdete este 8 órakor.

Szigligeti-színház.

Nagyvárad, szerda, 1917. július 25 én Gál Gyula a Nemzeti Színház orosz hírvé-
szének Hegyi Rózi operatőresz, Andorffy
Ida, a Magyar Színház tagjának, Rádai Dénes
és Szőke László, a Nemzeti Színház tagjának
fellépésével, rendezés helyszíneket szereztek.

1. Előadás. Mondja: Gál Gyula.

2. Jól jétezottam?

Tragikomédia 1 felvonásban. Irta: Gál Gyula.

SZEMÉLYEK:

Finánczi Gerő, ny. v. ékszerész . . . Gál Gyula
Laura, második felesége . . . Andorffy Ida
Foris Pista, Laura rokona . . . Szőke László
Anny gazdasszony, Finánczy rokona. Hegyi Rózi
Csendes, öreg paraszt . . . Rádai Dénes
Történet Finánczi nyaralójában, falun.

3. Szerelmi vallomások.

Előadja: Kuthy László.

4. Verset. Előadja: Gál Gyula.

5. Weber. O'beron. Előadja: Hegyi Rózi.

6. Litter. Irta: Heltai Jenő, Előadja: Andorffy Ida.

7. Lezárolás.

Dráma 1 felvonásban. Irta: Gál Gyula.

SZEMÉLYEK:

Gróf Péterfy Gábor . . . Gál Gyula
Józsa, a leánya . . . Andorffy Ida
Szőrey Zsófi . . . Hegyi Rózi
Laci fia erdész . . . Szőke László
Nádi Sándor, intéző . . . Rádai Dénes

Történet ma, egy kis erdéslekben.

URANIA mozgó-színház

Szerdán
A két jóbarát
dráma 4 felv.

Az előadások vasárnap d. u. 8 órakor, hétköznap 5 órakor kezdődnek.

APOLLÓ mozgó-színház

Szerdán
A csontváz
dráma 4 felv.

Az előadások vasárnap d. u. 8 órakor, hétköznap 5 órakor kezdődnek.

Igazságszolgáltatás.

A jósnő.

Lakatos Emma nagyváradi cigányasszony csalással vádolva állott tegnap a törvényszéknek Soross Baras elnöklése alatt működő tanácsa előtt. (Bírik: Fábry Gusztáv, Vitézy Lajos. Ügyész: gróf Bóla Alfonz, védők: dr. Medvigy Gábor, dr. Papp Károly. Jegyző: dr. Fluck Dávid.)

Az elnök ismertetett a vádat. Az a vád, hogy Lakatos Emma megcsalta Somai Elnös, Egreszi Margit, Sztajdán Pauls, Szalai László magyarázó lakosokat, akiknek kártyát vetett a elhitette velük, hogy az arannyal cimborál a meg tudja hozni a szerencsésjüket a ezzel pénz és értékes tárgyakat csalt ki tőlük.

A vádlott, valamint a károsultak kihallgatása után az ügyész fenntartotta a vádat, a védő család helyett kérésre ki-
hágása miatt kérés bűnösnek kimondani a vádlottat. A törvényszék a 92 § alkalmazásával 6 béli foghátra ítélte a vádlottat a azt is a vizsgálati költségvetéssel kitételekkel a vádlottat szabadlábra helyezte. Ügyész és védők megajánlottak az ítéletben.

SZERKESZTOI POSTA.

A **Posta Közlöny** megrendelhető: Posta Közlöny kiadóhivatalánál Budapesten V. kerület Üllői uton.

Telefon 1404. Utcai helyiség

MOCSÁRY SÁNDOR

Épület- és díszmű bádógos, vízvezeték és villanyszerelő.

Nagy-Váradi, Zöldfa-utca.
Zöldfa-épület.

Villanymotor, írógépek, kerékpárok, ellenőrző kasszák és gramafonok szakszerű javítása és állandó jókarban tartása. Bronzműves, lakatos és műszerész munkák elfogadhatók.

* Eladó Batányi és Kaszary u. ca sar-
kán egy i alméressel hatott üdülőház előnyös
fizetési feltételekkel. Általános T. a. r. k. p. n. z.
tár r. t. Nagyvárad, Bemer tér 2.

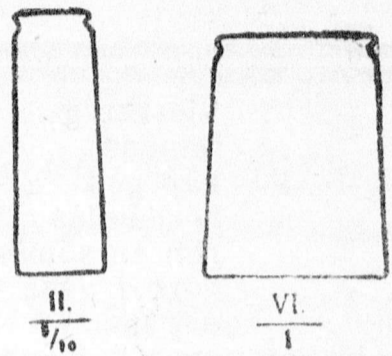
VIGADÓ mozgó-színház

Szombat, vasárnap
Uj műsor.

Az előadások vasárnap d. u. 8 órakor, hétköznap 5 órakor kezdődnek.

NYILTYER.

HETI ÁRJEGYZÉK:

Befőttes és uborkás üvegek megérkeztek minden kivitel és nagyságban Eladás nagyban és kicsinyben.

- Vizespohár finom csiszolt üvegből . . . 25
- Borospohár finom csiszolt üvegből . . . 22
- Sörspohár finom csiszolt üvegből . . . 30
- Vizeskanecsó finom csiszolt üvegből . . . 2-
- Borospalack finom csiszolt üvegből . . . 2-
- Cukortartó színes finom csiszolt üvegből 2-
- Sótartó kristály finom csiszolt üvegből . 2-
- Gyümölcsállvány finom csiszolt üvegből 3-
- Befőttestál fogóval finom csiszolt üvegből 3-
- Vizeskészlet színes finom aranyozással . 5-
- Boroskészlet színes finom aranyozással . 4-
- Söröskészlet színes finom aranyozással . 4-
- Likörkészlet színes finom aranyozással 4-
- Tésztákészlet finom majolika színezéssel 5-
- Kávékészlet színes finom aranyozással 10-
- Teáskészlet színes finom aranyozással . 10-
- Mocakészlet színes finom aranyozással 10-
- Mosdókészlet színes finom diszítéssel . 12-
- Ebédőkészlet színes finom aranyozással 40-

Szent Antal szobrok, Mária szobrok, Szentelt víztartók minden kivitelben kaphatók.

Megérkeztek Konyha felszerelési áruk. Főzőedények. Táblaüveg. Porcellánárak. Képkeretezés művészies kivitelben. Ablaküvegezés!

KOMLÓS TESTVÉREK
üveg és porcellán nagykereskedés.
Nagyvárad, Zöldfa-u. 13. sz.
Telefonszám 372.

Főszerkesztő: **Dr. KRÜGER ALADÁR** | Felelős szerkesztő: **Dr. PAPP KÁROLY**

Vizvezeték és mü-
bádogos munkákat
készít, javításokat
jutányosan eszközöl

Fey Rezső örökösei

Szent János-u. 22.
Telefon 532.

Viszketeg
izzadás
napégés
bőrhámlás
rüh és sömör
bőrbaj, fekély
daganat és sebek

ellen biztos és gyors hatású szerrel

BORÓKA-KENŐCS

Nem piszkít és teljesen szagtalan.
Kis tégely 3 K, nagy tégely 5 K,
családi tégely 9 K. Hozzávaló
borókaszáppan 4 korona.

Készíti: Gerő Sándor gyógyszer-
rész, Nagykörös. 132.

Nagyváradon kapható:
NÉMETH PÁL gyógyszerárban
Szent László-tér. (Városháza mellett)

TÜZIFA

Waggon tételben, méter
számra és felvágva kapható

JENEI M. CÉGNEL

Szarvas-sor 27. Stern palota.
Telefonszám 10-13.

Me grendeléseket felvesz

BÁNYAI JÓZSEFNÉ

Sztaroveszky-u. 2. Nagyhidfő.
Telefonszám 14-55.

Olcsó takarmány!

Lovak, szarvasmarhák etetésére

maláta

k a p h a t ó

métermázsánként 8 K-ért.

Moskovits Mór és fia r.-t.-nál

Kolozsvári-utca 62.

FATALPU CIPŐGYÁR

HAAS LIPÓT,

Fatalpu cipők:

25-28, 29-35, 36-39, 40-46.

Borju bőr 13.40, 15.80, 18.10, 22.20.

Ia Hasított bőr 15.80, 18.70, 20.50, 25.70.

Lóbox és tehénbox 17.—, 20.50, 22.80, 27.50.

Fatalpu szandálok:

24-25, 26-28, 29-31, 32-35,

4.—, 4.10, 4.40, 4.90,

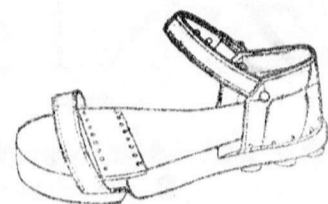
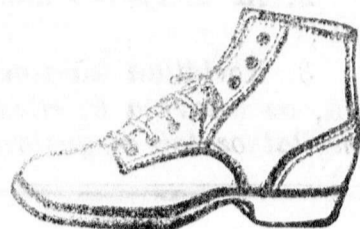
36-37, 38-40, 41-43, 44-46,

5.—, 5.50, 6.—, 6.10.

Lábujjszij oldalszegzés nélkül törvényileg védett megerősítéssel.

Gyárak, bányák, mezőgazdaságok, gyermekmen-
helyek, intézetek és egyesületek engedélyben
részeseülnek.

Nagyvárad, Rakóczi-ut 5. sz. Telefonszám 4-63.

IZSÁK LIDIA

**Elsőrendű
Tűzőszalon**

NAGYVÁRAD,
Nagy Sándor-u. 1.
Park-szálloda épületében.

Interurbán telefon:
11-53 szám.

A Szigligeti-színház
művésznőinek egye-
dűli fűzősá litója.
Tiszítárokát és átala-
kításokat elvállalunk.
Fűzők mérték után a
leg övidebb idő alatt
elkészítseink.

Szálkai kertgazdaságunk-
ban Rulikovszky temető
mellett minden délután
2-6 óra között eladunk
kis és nagy mennyiségben:

paradicsom 1 kg.	2.40 K
büvelyes bab 1 kg.	2.40 „
uborka 1 db.	—20 „
„ 1 kg.	1.— „
nyárikáposzta 1 db.	—80 „
„ 1 kg.	1.60 „

100 koronán felüli vételt házhoz
küldünk.

Telefon délelőtt 9-12 óra közt
helybeli 27 szám.

Nagyvárad legszebb kirándulóhelye

Szent László Püspök Gyógy-Fürdő

Nagyvárad mellett

Fürdőüzem teljes!

Kénes hévíz források természetes forrása 42°C kénes hőforrását
már 300 év óta használják bámulatos gyógyhatással köszvény, csusz,
csontbajok, női betegségek és más fájdalmas betegségek ellen.

500 holdas fenyőerdő közvetlen a virágos park mellett. — Villanyvilágítás az egész
telepen és az összes szobákban. Nagyszabású nyári uszoda 28°C folyton befolyó
forrásvízzel, uszátartás, napfürdő, homokkúra. Fürdőismertetőt küld az igazgatóság.

Komzsik Alajos,
a fürdő bérlője.